

INVESTEREN MET KENNIS *TNO en ICCO vinden elkaar*

ICCO kent de weg in ontwikkelingslanden, TNO in de wereld van techniek en onderzoek. Een ideale combinatie. De eerste samenwerkingsprojecten die vorig jaar plaatsvonden, smaken naar meer.

Voor vrouwen in Zuid-India is het een verschil van dag en nacht: de biogasinstallatie. Met de mest van twee koeien levert zo'n installatie voor een gezin genoeg gas op om te koken. Dat scheelt iedere dag urenlang hout

sprokkelen, is gezonder voor degene die kookt en beter voor het milieu. Om echt effect te sorteren moet de installatie het natuurlijk wel langer dan een paar jaar doen. Dat is waar de deskundigheid van kennisinstelling TNO om de hoek komt

kijken. TNO-medewerkers hebben onder meer bekeken hoe de biogasinstallaties bouwtechnisch verbeterd kunnen worden, zodat ze langer meegaan.

„In deze en andere projecten hebben ICCO en TNO elkaar vorig jaar gevonden”, ver-

BEELD Haran Kumar

cement zijn of een gemetselde behuizing hebben. En er kan naast koeienmest ook andere organisch afval in worden verwerkt. Het is belangrijk om goed te weten wat de voor- en nadelen zijn van de verschillende opties”, vertelt Gert de Gans, die vanuit ICCO bij het project betrokken is. „TNO heeft de expertise om voor specifieke vragen en problemen hele concrete oplossingen te bedenken.”

Infecties door koken op hout

De biogasinstallaties spelen een rol in de internationale handel in CO₂-rechten, ‘carbon credits’. De verminderde CO₂-uitstoot die Nederland en andere landen in het Kyoto-protocol beloofd hebben te realiseren, mag voor de helft in het buitenland plaatsvinden. De emissiehandel die daaruit ontstaat, levert Indiase gezinnen met een biogasinstallatie zo’n 45 euro per jaar op. In ongeveer acht jaar betalen ze daarmee de installatie af, daarna is het een inkomensextraatje. „Daarom is het extra belangrijk dat de installaties lang mee gaan”, legt De Gans uit.

Inmiddels worden voorbereidingen getroffen zodat de Indiase ICCO-partner Adats in dezelfde regio nog eens 18.000 biogasinstallaties kan bouwen. „De lokale bevolking heeft veel belangstelling”, zegt De Gans. „Niet verwonderlijk, want koken op hout zorgt voor infecties aan ogen en luchtwegen en hout zoeken kost veel tijd.” Bijkomend voordeel, naast de toekomstige inkomsten uit ‘carbon credits’, is dat de reststof uit de installatie een beter mestproduct is dan onbewerkte koeienmest.”

De bijdrage van TNO is niet alleen technisch. „Met een andere Indiase ICCO-partner, Gram Vikas, leidt TNO ‘blote-voeten-hydrologie’ op”, vertelt ICCO-medewerker Henry Bartsch. „Lokale mensen, die niet hoogopgeleid hoeven te zijn, leren hoe ze een kwalitatief goede en goedgelegen waterbron kunnen opsporen. Vervolgens leren ze hoe ze die kunnen bijhouden, zodat de waterkwaliteit goed blijft. ICCO zorgde voor de contacten, TNO en Gram Vikas doen het concrete werk.”

telt Mathilde Miedema van TNO. Voor TNO is de samenwerking een manier van maatschappelijk verantwoord ondernemen. „TNO wil bijdragen aan duurzaamheid en armoedebestrijding. Niet met giften, maar met onze kennis. Via ICCO hebben wij nu heel direct toegang tot de bevolking.”

Inkomensextraatje

Aan het project van de biogasinstallaties heeft TNO vooral in technische zin bijgedragen. „Biogasinstallaties kunnen van

In samenwerking met dezelfde organisatie ontwierp TNO een effectmeting van hulp-programma’s. Mathilde Miedema: „Gram Vikas wil bijvoorbeeld graag weten welke invloed een programma heeft op vrouwen-groepen of op het zelfbeeld van de mensen. Wij hebben meegewerkt aan een analyse-model waarin je dat soort subjectieve gegevens kwijt kunt.”

Foutgevoelig

Gert de Gans noemt de samenwerking met TNO een boeiend traject. „Het laat zien hoe bedrijfsleven en ontwikkelingshulp elkaar kunnen vinden. Op basis van de samenwerking stuit je op nieuwe problemen die je vervolgens samen oplost. Bijvoorbeeld: om aanspraak te maken op een vergoeding voor verminderde CO₂-uitstoot, moet je kunnen aantonen hoeveel uren er daadwerkelijk duurzame energie is gebruikt. Dat gebeurt nu met invullijsten, maar hoe meer installaties er komen, hoe omslachtiger en foutgevoeliger dat wordt. TNO onderzoekt nu of biogasinstallaties en lampen een zendertje kunnen krijgen waarmee ze het aantal branduren aan een centrale computer doorgeven. De kennis van TNO is een duidelijke meerwaarde voor het werk van ICCO”, aldus De Gans.

„De TNO’ers vinden de samenwerking omgekeerd een verrijking voor hún werk”, zegt Mathilde Miedema. „Ik heb dagelijks collega’s aan de lijn die ook aan een project willen meedoen. Ze vinden de maatschappelijke impact geweldig en zijn trots

‘We staan nog aan het begin’

bij een bedrijf te werken dat zich hiervoor inzet. Daarnaast verbreden we onze kennis en komen we in netwerken die ook financieel-economisch interessant voor ons zijn.”

De samenwerking wordt dan ook zeker doorgezet. Dit jaar worden bestaande projecten uitgebreid en nieuwe opgezet. Miedema: „We staan eigenlijk nog maar aan het begin. De projecten moeten de lokale economie gaan stimuleren. Ik ben pas tevreden als hele landen of liever nog hele continenten er wel bij varen.” ■